

Plan van aanpak burgerberaad

Fryslân frij fan jildstress

Friesland vrij van geldstress

Inhoud

Inleiding	2
Regio	2
Initiatiefgroep	2
Achtergrond	3
Waarom een burgerberaad?	3
Waarom een burgerberaad over Fryslân vrij van geldstress?	4
Werkwijze	6
Ambities	7
Organisatie	8
Projectgroep	8
Training gespreksbegeleiders	8
Externe partners/stakeholders	9
SWOT Analyse	10
Communicatie	11
Communicatiedoelstelling	11
Algemene doelstelling	11
Doelgroep	12
Primaire doelgroep	12
Secundaire doelgroep	12
Doelgroep specificatie	13
Strategie	14
100 burgers	14
Thema ‘geldstress’ centraal in Fryslân	14
Meepraten op digitaal platform	14
Kernwoorden strategie	15
Segmentatiestrategie	15
Propositie	15
Middelen	17
Online	17
Offline	18
Begroting communicatie	20
Planning	21
Begroting & dekking	23
Bijlagen	25

Inleiding

In Fryslân is het maatschappelijk initiatief om in 2025 een Fries burgerberaad rond het thema armoede/bestaanszekerheid te organiseren. Het onderwerp van het burgerberaad is 'Fryslân vrij van geldstress'. Een burgerberaad is een geloot burgerforum van 25-100 inwoners. Een diverse, representatieve groep die een aantal (zater)dagen onder professionele begeleiding met een vraagstuk aan de slag gaat. Inclusiviteit is gewaarborgd via de werkvorm.

Hoofdvraag: Hoe zorgen we ervoor dat alle Friezen vrij zijn van geldstress

Onderliggende vraag: *Hoe kunnen we ervoor zorgen dat alle inwoners van Fryslân toegang hebben tot basisvoorzieningen om zo gezond en onbezorgd mogelijk te leven?*

De hoofdvraag raakt iedere inwoner en elke organisatie. Als iedereen vrij is van geldstress zou dat veel problemen oplossen en ruimte en lucht geven in de samenleving om te werken aan andere belangrijke vraagstukken.

Er is bij dit burgerberaad geen opdrachtgever met een vraagstuk, er zijn meerdere organisaties en belanghebbenden die behoefte hebben aan een oplossing van dit vraagstuk, namelijk iedere Fries, elke organisatie, gemeenten, iedere school en iedere andere belanghebbende. Door gezamenlijk een oplossingsrichting te zoeken kunnen meerdere belanghebbenden zich eigenaar voelen om de oplossingen te implementeren. Door een burgerberaad kunnen deelnemers zich ook weer gehoord voelen en zelf gemotiveerd worden om met een vraagstuk aan de slag te gaan.

Het doel is om vooraf ambassadeurs te werven die geïnteresseerd zijn in het thema en de uitkomsten en van tevoren toezeggen dat zij zoveel als mogelijk de uitkomsten verder zullen brengen passend binnen hun werkveld, dit willen we vastleggen middels een zogenaamde intentieverklaring.

Regio

We richten ons met dit burgerberaad op de inwoners van provincie Fryslân zowel voor de werving als het verder brengen van de uitkomsten.

Initiatiefgroep

Het project is geïnitieerd door het Fries Burgerinitiatief (FBI). Een team van diverse expertises uit de Mienskip die burgerberaden een warm hart toedragen/het eigenaarschap van de Mienskip wil vergroten.

Het kernteam bestaat uit:

- Riejanne Bouma - Adviseur democratische vernieuwing / burgerberaden, lid van Team Burgerberaad
- Wini Weidenaar - Communicatie & strategisch adviseur
- Tineke Helmers - Projectleider, lid van Team Burgerberaad
- Klaas Sietse Spoelstra - Strategisch adviseur
- Bart Kingma - Omrop Fryslân
- Rixt Heegsma - Stichting Bibliotheken Fryslân

Het kernteam zorgt ervoor dat de opgedane ervaringen, kennis en contacten bij de organisatie van burgerberaden breed wordt gedeeld en elk volgend burgerberaad wordt versterkt. Dit projectplan is hier een onderdeel van.

Achtergrond

Waarom een burgerberaad?

- Via het burgerberaad wordt een diverse groep Friezen in staat gesteld zelf een bijdrage te leveren aan een complex vraagstuk. Dit draagt bij aan initiatiefrijke burgers, ook van mensen die meestal niet meedoen aan dit soort processen. Dit kan helpen een stapje te zetten in het verminderen van polarisatie in de samenleving; wederzijds begrip kan groeien doordat er aandacht is voor elk perspectief.
- Een burgerberaad laat zien hoe je, vanuit verschillende standpunten, met kennisverwerving en in dialoog tot breed gedragen oplossingen en adviezen kunt komen. Door hen zelf in een burgerberaad te laten werken aan problemen, begrijpen zij hoe moeilijk het is om goede, gedragen besluiten te nemen en geef je ze empowerment en ervaren ze hoe het is om invloed te hebben.
- De politiek functioneert beter met betrokken burgers. Burgers lopen soms voor op de politiek. Hun motivatie en kennis wordt via het burgerberaad toegankelijk voor de politiek maar ook voor overheden en andere organisaties die impact kunnen hebben.
- Doordat de politiek of andere partijen aanbevelingen van het burgerberaad overneemt, groeit het vertrouwen van de burgers in de politiek.
- Gemeenten en experts uit het sociaal domein zullen betrokken zijn bij het burgerberaad voor onder meer het aangeven van relevante beleidskaders en de haalbaarheid van oplossingen. Belangrijk is dat de verwachtingen en kaders voor iedereen duidelijk zijn. Lokale professionals worden getraind in het begeleiden van burgerberaden, zodat deze expertise in Fryslân zelf wordt opgebouwd en hier beschikbaar blijft. Alleen door in de praktijk ervaring op te doen en samen te leren kunnen we zorgen voor steeds betere participatie in Fryslân. De kennis en expertise die in Fryslân wordt opgebouwd vanuit het burgerberaad wordt benut in volgende participatieprocessen van de provincie en andere Friese overheden.

Vijf belangrijkste kenmerken van een Burgerberaad

1. *Onafhankelijk.* De deelnemers worden niet gekozen maar geloot en hoeven daarom geen rekening te houden met een politieke achterban of belangengroepen.
2. *Kennisdiversiteit.* Een groep mensen met verschillende vormen van kennis en ervaring komt tot betere oplossingen dan een homogene groep experts.
3. *Ruimte voor goed overleg.* Als mensen voldoende tijd, toegang tot informatie en gespreksbegeleiding krijgen, komen ze met gedegen en weldoordachte aanbevelingen.
4. *Focus op gemeenschappelijk welzijn.* De deelnemers vertegenwoordigen geen partij, geen bedrijf en geen belangengroep. Ze zitten daar als mens en hebben daarom oog voor het collectieve belang en de lange termijn.
5. *Vertrouwen.* Mensen hebben minder vertrouwen in politici maar ze vertrouwen wel 'mensen zoals zij'. Door de gewogen loting vormt een burgerraad een microkosmos van de samenleving, waar de rest van de bevolking zich in herkent.

Randvoorwaarden burgerberaad

- Representatief procesdeelnemers zijn geloot en vormen een goede afspiegeling van de samenleving.
- Minimaal 80% van de deelnemers is ook aanwezig bij de laatste sessie van het burgerberaad als deze uit meerdere sessies bestaat.
- Deliberatief proces: voldoende tijd voor gesprekken tussen deelnemers.
- Deelnemers worden voor en tijdens het burgerberaad bijgespijkerd qua kennis op het onderwerp zodat iedereen een gelijk kennisniveau kan hebben over het onderwerp.
- Reële impact

Waarom een burgerberaad over Fryslân vrij van geldstress?

Iedereen heeft recht op bestaanszekerheid: een bestaan met voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg en een buffer voor onverwachte uitgaven. Dit is nodig om mee te kunnen doen in de samenleving. Voor veel Nederlanders is dit niet vanzelfsprekend en leidt het tot problematische gevolgen. Bestaanszekerheid is een randvoorwaarde voor het welzijn van alle mensen.

Mensen met geldstress hebben te weinig mogelijkheden om volwaardig mee te doen in onze samenleving.

Aanleiding onderwerp 'Fryslân frij fan jildstress'

De onderwerpen armoede en bestaanszekerheid hebben we besproken met partner organisaties. Om het voor iedere Fries een toegankelijk thema te maken zijn we met onderstaande onderbouwing op Fryslân frij fan jildstress gekomen.

- Rijk versus arm = Welke afslag heb jij genomen dat je hier bent gekomen? Nieuwsgierigheid naar elkaar op elk niveau.
- Kansengelijkheid - is dat een thema? Eigenlijk niet want zolang er mensen zijn die zich zorgen maken over eten hebben ze geen ruimte om zich zorgen te maken over bijvoorbeeld klimaat of andere 'hoog over' thema's als kansengelijkheid, ze zullen zich hier niet in herkennen.
- Ons systeem is gericht op 'uitgaan van het verkeerde van de mens' dit tast de eigenwaarde aan, vergroot het stress en schaamte niveau en het werkt verlamdend

- Wat we willen moet meer tot de verbeelding spreken, mensen moeten een voorstelling doen van het soort gesprek er aan tafel plaats kan vinden.
- Hoe zorgen we ervoor dat er in Fryslân geen geldzorgen meer zijn?
- We willen het positief benaderen dus 'Hoe krijgen we Fryslân vrij van geldstress'

Cijfers Fryslân

Er is een stijging in het aantal huishoudens dat moeite heeft met rondkomen. Uit panelonderzoek eind 2022 blijkt dat 16 procent van de Friezen moeite heeft met rondkomen. Dat is een forse stijging ten opzichte van 2020 (11%). Het gemiddeld besteedbare huishoudinkomen is in Fryslân lager dan in Nederland. En dit verschil is tussen 2011 en 2021 gegroeid van € 1.500 naar € 1.800. Jongvolwassenen (tussen de 18 en 35 jaar) zitten meer dan gemiddeld in een kwetsbare financiële situatie. Problematische schulden komen in Fryslân juist minder voor: het percentage geregistreerde huishoudens met problematische schulden ligt in Fryslân lager dan landelijk. Uitzondering daarop is Leeuwarden want daar is het percentage juist hoger dan landelijk.

Lees de gehele publicatie van Planbureau Fryslân:

<https://www.planbureau Fryslan.nl/nieuws/bestaanszekerheid-in-fryslan/>

Definitie geldstress

Een toestand van zorgen, bezorgdheid of emotionele spanning die verband houdt met geld.

Werkwijze

Voor een gedetailleerde omschrijving van de werkwijze verwijzen we naar het draaiboek in de bijlage. Daarin staat onder andere de dagindeling en aan welke randvoorwaarden een locatie moet voldoen.

Het meest belangrijke element in de werkwijze van het organiseren van een burgerberaad is dat er gebouwd wordt aan een gezamenlijk verhaal door van onderop naar boven te bewegen: inbreng, ideeën, betrokkenheid, zeggenschap. Vrij van partijpolitieke overwegingen.

In een paar dagen kan er een blijvende oplossing gevonden worden die uitvoerbaar is en aansluit bij de gehele samenleving.

Voorbeeld:

- 100 inwoners van Fryslân worden geloot (dwarsdoorsnede uit de Friese bevolking)
- In maximaal vijf dagen komen zij samen om te komen tot een oplossing

Onderdeel van het burgerberaad is dat in deze vijf dagen de deelnemers toegang krijgen tot informatie die zij nodig hebben en is er overleg mogelijk indien nodig met uitvoerende partijen met betrekking tot de haalbaarheid. Het is belangrijk in het voortraject om de betrokken partijen/overheden goed te informeren over het burgerberaad, nog beter dat zij ook de intentieverklaring tekenen. Kaders, randvoorwaarden en verwachtingen moeten helder zijn. Onkostenvergoeding voor deelname is gebruikelijk, dit kan helpen om drempels weg te nemen voor inwoners om mee te doen evenals kinderopvang en soms zelfs het regelen van vervoer.

Loting deelnemers

Iedere Fries moet een gelijke kans hebben een uitnodiging te ontvangen voor het Fries Burgerberaad. Voor een onafhankelijke uitvoering van de loting benaderen wij de Sortition Foundation of Es Geht LOS. Zij hebben ruime ervaring in loting bij burgerberaden en zijn onafhankelijk.

Beide organisaties kunnen zorg dragen voor een representatieve loting, maar gaan daarbij anders te werk. Hoofdzakelijk bestaat het lotingsproces uit:

1. Selecteren van deelnemers (loten)
2. Uitnodigen deelnemers
3. Deelnemers melden zich aan
4. Er is een tweede loterij om een representatieve groep te selecteren
5. Iedereen uit deze tweede groep wordt persoonlijk gebeld om deelname te verifiëren
6. Er zijn 100 deelnemers geselecteerd

Waar de organisatie Es geht LOS! zich anders opstelt is dat zij de mogelijke deelnemers die niet hebben gereageerd actief opzoeken en hen bevragen wat zij nodig zouden zijn om wel deel te kunnen nemen. Zo bereik je nog meer de 'stille' doelgroep en breng je ook deze mensen in beweging.

Voor meer informatie:

- [Es geht LOS!](#)
- [Sortition Foundation](#)

Ambities

Missie

In een burgerberaad willen we komen tot oplossingen zodat alle inwoners van Fryslân toegang hebben tot basisvoorzieningen om zo gezond en onbezorgd mogelijk te leven en vrij te zijn van geldstress. Geldstress geldt niet alleen voor mensen met te weinig geld maar kan ook gelden voor mensen met veel geld of voor mensen die druk ervaren en bang zijn om later niet genoeg geld te hebben. Naast de 100 deelnemers willen we zoveel mogelijk mensen betrekken en inspireren om mee te denken en te praten om tot een echte verandering te komen in onze samenleving waardoor geldstress verdwijnt.

Visie

We willen dat het thema geldstress vooraf, ten tijde en na het burgerberaad op zoveel mogelijk plekken centraal staat. Bijvoorbeeld in het onderwijs, bij bijeenkomsten in de politiek/overheid, dorpsgesprekken, in de media en aan de keukentafel. Door de hoge betrokkenheid vooraf, tijdens en na het burgerberaad is de kans op het verder brengen van oplossingen het grootst.

Organisatie

Het Fries Burgerberaad 'Fryslân vrij van geldstress' wordt onafhankelijk georganiseerd vanuit het Fries Burgerberaad Initiatief (FBI) en wordt gesteund door de provincie Fryslân maar niet in opdracht van de overheid uitgevoerd.

Naast inwoners zullen partners uit het Friese netwerk, zoals overheden, maatschappelijke organisaties en kennis- en onderwijsinstellingen participeren in het project via kennisdeling, cofinanciering en in werkuren. Uiteraard willen we alle stakeholders uitdagen om zich ook te verbinden aan het verder brengen van de resultaten. Dit kunnen ze vooraf doen door een intentieverklaring te tekenen.

Projectgroep

Projectleider: verantwoordelijk voor het burgerberaad als geheel

Productieleider: verantwoordelijk voor de productie van de Friese burgerberaden hieronder valt het regelen van de locatie, catering, faciliteiten die nodig zijn om de dagen tot een succes te maken, draaiboeken ed. Deze wordt op de dagen zelf ondersteund door een team vrijwilligers.

Communicatiemanager: zorgt voor alle externe communicatie vooraf, tijdens en na het Friese Burgerberaad met ondersteuning van een team dat bestaat uit een fotograaf, videograaf en tekstschrijver.

Procesbegeleider: verantwoordelijk voor de inhoud van het burgerberaad, van kennisoverdracht tot workshops, werkvormen, tafelbegeleiders etc.

Gespreksbegeleiders: 10

Aan de projectgroep worden werkgroepen toegevoegd ten tijde van uitvoering. De projectleiders zijn samen met hun werkgroep verantwoordelijk voor hun onderdeel waarbij de projectleiders onderling afstemmen en zorgen dat alles bij elkaar komt.

Training gespreksbegeleiders

Dit zijn vrijwilligers uit Fryslân of daarbuiten die hiervoor een training willen volgen. Dit zorgt voor een blijvend effect en borgt continuïteit in de regio. Deze mensen begeleiden de gesprekken van de deelnemers. Ze gaan in groepjes van 10 met elkaar in gesprek, hier wordt op een flip over bijgehouden wat er wordt gezegd en de tafelhosts zorgt dat iedereen aan bod komt, de dialoogregels (zie bijlage voor uitleg dialoog) worden gehanteerd. Hiervoor is een training zodat iedereen vanuit dezelfde informatiebehoefte start. Hiervoor worden twee data gepland, deelname aan een van de trainingsmomenten is verplicht.

Externe partners/stakeholders

In de tabel worden de mogelijke partners en stakeholders gerelateerd aan het burgerinitiatief weergegeven. Met de stakeholders gaan we waar nodig in gesprek over de mogelijke rol die ze zouden willen en kunnen vervullen.

Partner	Rol
Provincie Fryslân	- Faciliterende rol - Financiële ondersteuning - Vernieuwende vormen van inclusieve participatie stimuleren
GOCORE	- Kennisgever/deler
Gemeenten	- Faciliterende rol - Informeren over het burgerberaad - Kennis nemen van de uitkomsten - Ambassadeursschap - Eventueel ondersteuning loting - uitkomsten burgerberaad verder brengen - Tekenententieverklaring - Eventueel financiële bijdrage
Teamburgerberaad	- Kennis uitwisselen - Training gespreksleiders of eventueel inzetten van gespreksleider
D-Team	- Sparren en bijeenkomst - Netwerkbijeenkomst mede organiseren over het plan om het burgerberaad te organiseren
Mienskip	- deelnemers - gespreksleiders - inspiratoren - de praktijk - leren - uitkomsten burgerberaad verder brengen
De Uitkijzers	- themabijeenkomsten Geldstress - locatie in bibliotheken? - tekenententieverklaring - bewustwording, bekendheid uitkomsten
Aanpak laaggeletterdheid	- toegang tot doelgroep - en hoe bereiken we deze mensen - uitkomsten burgerberaad verder brengen - intentieverklaring
Bibliotheken Mar & Fean	- beschikbaar stellen van locaties - capaciteit (gespreksleiders) - bereiken potentiële deelnemers - uitkomsten burgerberaad verder brengen
Omrop Fryslân	- documentatie burgerberaden ansich - thema duiden - geldstress: Op het gebied van kennis in de aanloop naar het burgerberaad toe met betrekking tot het thema en kennis delen over de uitkomsten. Bijvoorbeeld een week van de Geldstress: hoe staat het ervoor in Fryslân, wat is geldstress? - bereiken potentiële deelnemers
Mediahuis Noord	- bereik potentiële deelnemers - verhalen huis aan huis om het thema te duiden
Voedselbanken	- experts - toegang tot doelgroep - uitkomsten burgerberaad verder brengen
Universiteit Groningen	- experts - duiding geldstress Fryslân/onderzoek - uitkomsten burgerberaad verder brengen -

	intentieverklaring
NHL Stenden	- experts - uitkomsten burgerberaad verder brengen - intentieverklaring - studenten ondersteuning bij de uitvoering - verwerken flaps
Planbureau Fryslân	- duiding geldstress Fryslân/onderzoek
Zorg/Huisartsen/consultatiebureaus	- experts - uitkomsten burgerberaad verder brengen - intentieverklaring
Basisonderwijs	- experts - signalering - ontbijt voor iedereen zinvol of niet - uitkomsten burgerberaad verder brengen - intentieverklaring
Spark the Movement	- in samenwerking met lespakket over geldstress

SWOT Analyse

Kansen	Bedreiging
- kennis overdragen over bestaanszekerheid op scholen, via media en aan de keukentafel om de complexiteit weg te nemen of te verkleinen - meer begrip creëren in de samenleving voor elkaar - Minder stress zal zorgen voor meer openheid in de samenleving en minder polarisatie	- complex onderwerp - polarisatie ligt op de loer, wij versus zij - kans op teleurstelling over de uitkomsten bij deelnemers en/of externe partijen - beperkte financiële middelen/subsidiemogelijkheden - innovatief dus kwetsbaar
Sterke punten	Zwakke punten
- bereidwilligheid om samen tot een oplossing te komen is groot in de provincie, dit moeten we in de communicatie zoveel mogelijk benutten. - Media kunnen helpen bij de uitleg van het thema en hiermee gesprekken op gang brengen - intentieverklaring vooraf laten tekenen - betrekken van alle Friezen middels digitaal platform ed. - netwerk vergroten op het gebied van burgerberaden door het aanhaken van diverse werkgroepen, organisaties en personen	- er kunnen maar 100 deelnemers meedoen, hoe zorgen we ervoor dat alle andere Friezen zich ook betrokken voelen - ambassadeurs willen we van te voren betrekken zonder dat de uitkomsten bekend zijn - we gaan werken met loting waardoor we niet weten met wat voor mensen we te maken krijgen

Communicatie

Communicatiedoelstelling

We hebben op diverse vlakken doelstellingen te realiseren. Een burgerberaad is een vrij nieuw begrip in Nederland, het is nog in een experimentele fase en dus is er nog niet een basis voor vertrouwen. Het thema dat we bespreekbaar willen maken en waar we ook echt een verdieping in willen, is een kwetsbaar en complex thema. Er is kennisdeling nodig, vertrouwen en actie.

Algemene doelstelling

- Friezen laten weten dat er een burgerberaad komt.
- Friezen laten weten dat het burgerberaad gaat over **'Fryslân vrij zijn van geldstress'**
- Fryslân telt zo'n 650.000 inwoners, het doel is dat in ieder geval 20% van de inwoners van Fryslân ten tijde van het burgerberaad in aanraking komt met het thema geldstress.
- In de week van 'Fryslân vrij van geldstress' willen we minimaal 100 aanmeldingen ontvangen van burgers/instanties die deel willen nemen aan het burgerberaad door kennis te delen of op een andere manier betrokkenheid willen. Dit is naast de deelnemers die door middel van een loting worden uitgenodigd.
- In de periode dat de burgerberaden plaatsvinden zijn de Friese overheden in ieder geval op de hoogte van het burgerberaad en bij voorkeur ook in meerdere mate betrokken.
- Minimaal de helft van de gemeenten heeft de intentieverklaring getekend voordat het laatste burgerberaad plaatsvindt.

Doelgroep

Primaire doelgroep

De Fryske Mienskip

De inwoners van Fryslân.

Deelnemers

Uiteindelijk zullen 100 Friese inwoners van de provincie deel kunnen nemen aan het burgerberaad. Deze worden geloot uit de aanmeldingen. De ‘afvallers’ vallen onder de Friese Mienskip hoewel deze groep wel meer betrokken is en we van deze mensen ook de gegevens hebben. Deze groep afvallers zullen we dan ook actief uitnodigen om bijdragen te delen op het digitale platform (zie volgend hoofdstuk).

Secundaire doelgroep

Ambassadeurs

Met een intentieverklaring willen we organisaties, overheden en instanties de kans geven om zich vooraf te committeren aan het feit dat er een burgerberaad op dit thema wordt georganiseerd en aan de uitkomsten. Hierbij denken we aan gemeenten, provincie, zorginstellingen, scholen, etc.

Experts

Het thema van dit burgerberaad is complex, er zal een enorme behoefte zijn aan informatie en kennis maar ook aan ervaringsdeskundigen. Hier zal zorgvuldig naar gekeken worden en keuzes in gemaakt worden maar we willen ook dat alle experts zich gezien voelen en zich aan kunnen melden zodat deelnemers een beroep op ze kunnen doen. Het gebruik van experts en ervaringsdeskundigen wordt naargelang de behoefte van de deelnemers bepaald.

Partners

Dit zijn organisaties die op de een of andere manier een bijdrage leveren aan dit burgerberaad, hier zal ook overlap zijn met de experts.

Doelgroep specificatie

Doelgroep	Geografische kenmerken	Demografische kenmerken	Psychologische kenmerken	Socio-economisch	Te bereiken via:
100 deelnemers	Fryslân	16-88	zo breed mogelijk	alle varianten	Omrop Fryslân en specifiek per groep: school, zorg, overheid
De Friese mienskip	Fryslân	0-100	Sociaal, betrokken, maatschappelijk geïnteresseerd	voorkeur zo breed mogelijk	Omrop Fryslân, lokale kranten, FB groepen, kerken, overheden, scholen, zorginstellingen
Vrijwilligers	Fryslân	30-50	Sociaal, betrokken, maatschappelijk geïnteresseerd	laag tot hoog	scholen, sociale instellingen, vrijwilligersorganisaties, dorpen.
ambassadeurs	Fryslân	45-60	werkzaam op het gebied van		netwerk
experts	Nederland	divers	ervaringsdeskundigen, overheden, professoren, planbureau ed.		netwerk
partners	Nederland	divers	zie lijst		netwerk

**VOOR HETZELFDE
GELD
KOOP JE NIETS**

Loesje

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

Strategie

100 burgers

Voor het burgerberaad willen we 100 deelnemers waarvan op de laatste dag minimaal nog 80% deelneemt aan het burgerberaad. We willen een goede doorsnee hebben van de Friese samenleving als we kijken naar verspreiding door de provincie, leeftijd en opleidingsniveau. Om te zorgen dat iedereen die ingeloot wordt ook graag wil deelnemen is het onze taak om zoveel mogelijk ruchtbaarheid te geven aan het burgerberaad. We willen een week van 'Fryslân frij fan jildstress' i.s.m. Omrop Fryslân en andere partners organiseren zodat mensen vooraf enthousiast worden en graag willen aansluiten.

Naast een campagne om bekendheid te genereren zullen we ook zichtbaar zijn op scholen zodat ook jongeren/studenten graag meedoen als ze ingeloot worden. Details over de communicatie lees je verderop in het plan.

Thema 'geldstress' centraal in Fryslân

Het doel van het burgerberaad is dat er rondom het burgerberaad ook een beweging op gang komt. We willen dat 'heel' Fryslân het heeft over 'Fryslân frij fan jildstress'. Dit willen we realiseren door met diverse partners samen te werken (zie schema pagina 12). We starten met een week waarin het thema centraal staat bij de diverse media, dit wordt tevens het lanceermoment van het burgerberaad. Daarnaast willen we dat er diverse themabijeenkomsten en dialoogsessies worden georganiseerd in de verschillende bibliotheken in samenwerking met bijvoorbeeld De Uitkijkers. We willen bewustwording creëren rondom het thema bij kinderen want vooral zij hebben last van geldstress en dit zouden we kunnen doen door bijvoorbeeld een lesbrief te laten ontwikkelen door pabostudenten en in samenwerking met Spark the Movement.

Meepraten op digitaal platform

Een website met daarop een forum zal ook bijdragen om het thema te voeden en actueel te maken. Dit moet naast dat het 'gewoon' een website is waar je informatie kunt vinden over het burgerberaad ook een interactieve functie krijgen. Het is een website met een forum waar men elkaar kan inspireren zowel deelnemers als ook niet deelnemers kunnen op deze plek informatie achterlaten over het thema. Deelnemers kunnen hier zelf kennis vinden en kennisdelers die interessant kunnen zijn voor het burgerberaad. De themabijeenkomsten zoals hierboven beschreven worden hier geplaatst in de agenda, er kunnen videoboodschappen op komen vanuit het burgerberaad maar ook vanuit ervaringsdeskundigen. Er kunnen ideeën geplaatst worden en organisaties kunnen hier een intentieverklaring tekenen (zie bijlage). Hiermee geven ze aan dat ze benieuwd zijn naar de uitkomsten en bereid zijn om hier serieus naar te kijken.

Kernwoorden strategie

- vertrouwen
- veiligheid
- dialoog
- nieuwe democratie
- eigenaarschap

Segmentatiestrategie

Zoals in het hoofdstuk van de doelgroepen beschreven is, is het van belang dat er een onderscheid wordt gemaakt per doelgroep voor de communicatie. Dat wil niet zeggen dat er niet breed gecommuniceerd kan worden over het burgerberaad want de middelen die nodig zijn voor het informeren van potentiële deelnemers hebben een groter podium nodig dan het werven van partners, deze hebben een specifieke benadering nodig.

We delen daarom de communicatie in tweeën: we spreken van publiekscommunicatie waarin we een zo breed mogelijke doelgroep op de hoogte stellen van het burgerberaad en het onderwerp. Hierin richten we ons specifiek op doelgroepen en gebruiken we daarvoor aangewezen kanalen. Bij doelgroepen is daar een voorselectie gemaakt die uitgebreid kan worden. Daarnaast zetten we ons netwerk in voor partners, ambassadeurs en vrijwilligers.

Propositie

Fryslân vrij van geldstress | Fryslân frij fan jildstress

Het Waarom

Iedereen heeft recht op een leven zonder stress en op bestaanszekerheid: een bestaan met voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg en een buffer voor onverwachte uitgaven. Dit is nodig om mee te kunnen doen in de samenleving. Voor veel Nederlanders is dit niet vanzelfsprekend en ontstaan er problematische gevolgen op meerdere levensdomeinen. Bestaanszekerheid is een randvoorwaarde voor het welzijn van alle mensen. Een burgerberaad zorgt ervoor dat het thema weer van iedereen wordt en niet alleen van de mensen die er nu mee te maken hebben.

Positionering

De politiek functioneert beter met betrokken burgers. Burgers lopen soms voor op de politiek door hun deskundigheid of omdat het 'over' hen gaat bijvoorbeeld. Hun motivatie, ervaring en kennis wordt via het burgerberaad toegankelijk voor de politiek maar ook voor de overheden ansich en andere organisaties die impact kunnen hebben op het thema. Het burgerberaad kan zo een verlengstuk worden voor de democratie op grote thema's die anders blijven liggen en waar geen lange termijn oplossingen voor komen.

Tone of Voice

Het is van belang dat er bondig wordt gecommuniceerd. Een informele, heldere en zakelijke of activerende toon is fijn. Dus helder, maar *niet* Jip-en-Janneke. Informeel, maar *niet* joviaal. Specialistisch, maar *zonder* vakjargon. Jeugdig, maar *geen* straattaal. En **geen** afkortingen gebruiken, dat zorgt eigenlijk altijd voor uitsluiting.

Schrijftaal

De zinnen niet te lang, tussen de 15-20 woorden. Pas de schrijftaal aan bij het middel dat gebruikt wordt. Teksten op websites bij voorkeur 1 alinea in beeld maximaal 3 alinea's voor een blog bijvoorbeeld. Op social media 1-3 regels. Een artikel in een krant, magazine of iets dergelijks bestaat nooit uit meer dan 1 a4. Met mooie grote foto's kan het verdeeld worden over meerdere pagina's.

Beeld

Een beeld zegt meer dan duizend woorden... zowel een goed beeld als een slecht beeld. De maatschappij is gericht op filmpjes en foto's. We krijgen zoveel informatie tot ons dat we het allemaal bijna niet kunnen verwerken. Impact maken met beeld is dan van groot belang. Maar een troebele foto, zwart wit foto's in kopie of een foto die niet met zorg is gemaakt wordt eigenlijk ook net zo hard afgestraft. Het is van belang dat we voor kwaliteit gaan zowel voor, tijdens als na het burgerberaad. We willen serieus genomen worden dus zullen we zoveel mogelijk met fotografen en videografen moeten werken. Daarnaast is het altijd goed om voordat we beelden delen het te checken in het communicatieteam. Wat de deelnemers daarentegen delen kunnen we niet regisseren, we kunnen alleen laten zien hoe wij het doen en onze hulp aanbieden.

Elevator Pitch

In 2025 wordt in Fryslân een eerste provinciebreed burgerberaad georganiseerd over: **Fryslân vrij van geldstress | Fryslân frij fan jildstress**. 100 gelote burgers gaan vier zaterdagen werken aan oplossingen die er aan bijdragen dat Fryslân vrij wordt van geldstress.

De organisatie wil het thema geldstress vooraf, ten tijde en na het burgerberaad op zoveel mogelijk plekken centraal stellen. Bijvoorbeeld in het onderwijs, bij bijeenkomsten in de politiek/overheid, dorpsgesprekken, in de media en aan de keukentafel. Door de hoge betrokkenheid vooraf, tijdens en na het burgerberaad is de kans op het verder brengen van oplossingen het grootst. Partijen kunnen daarnaast ook hun betrokkenheid tonen door een zogenaamde intentieverklaring te tekenen waarin staat dat zij zich in zullen zetten om aan de slag te gaan met de uitkomsten van het burgerberaad.

Een burgerberaad is totaal onafhankelijk, betrokkenen van buiten en ook de organisatie zelf hebben geen invloed op de inhoud, dat hebben alleen de deelnemers zelf. Zij bepalen uiteindelijk waar het thema toe leidt, waarmee ze aan de slag gaan en wat de uitkomsten worden. De organisatie heeft enkel een faciliterende rol.

Boodschap

In Fryslân vindt het allereerste provinciale burgerberaad plaats met als thema 'Fryslân frij fan jildstress' | 'Fryslân vrij van geldstress'. 100 gelote burgers gaan werken aan oplossingen die eraan bijdragen dat er geen of in ieder geval minder geldstress is in de provincie.

Middelen

Online

Uiteraard zal het burgerberaad een eigen website/digitale plek moeten hebben. Daarop zal het burgerberaad ansich uitgelegd worden, kunnen experts zich melden zodat er een 'rolodex' ontstaat voor de deelnemers van experts die ze in kunnen schakelen en hierop zal praktische informatie gezet worden. Ook is het idee om hier een **forum** te maken zodat een ieder mee kan praten over het thema. Het is daarnaast mogelijk om bijeenkomsten ed. aan te kondigen over het thema op dit platform.

Er zal een verzameling van publicaties in de media over het burgerberaad geplaatst worden maar wat er niet zal worden gedaan is inhoud plaatsen over het burgerberaad zonder overleg met de deelnemers.

Social media

Kanalen als Facebook, Instagram en eventueel X zullen aangemaakt worden omdat we vooraf willen communiceren over het fenomeen burgerberaad en we willen de mensen die geloot worden natuurlijk enthousiast maken zodat ze ook deelnemers worden. Daarnaast zullen de kanalen bijdragen aan het aanzwengelen van het thema. Ook kunnen hier oproepen worden geplaatst voor experts, ervaringsdeskundigen etc. Een LinkedIn pagina is zeer aan te raden voor de organisaties ed. voor het tekenen van de intentieverklaring en het aanleveren van potentiële experts.

Youtube

Kan een fijn kanaal zijn om video's van experts op te plaatsen maar ook een sfeerimpressie van een dag te plaatsen die we zelf maken.

Mailing

Voor de deelnemers is het fijn om een mailingsysteem te kiezen waarin we alle informatie duidelijk kunnen communiceren. Zowel de praktische informatie zoals data, tijden en locatie als wel extra informatie die ze nodig hebben voor deelname.

Poule van experts en ervaringsdeskundigen

Aanmelden via de website om je ervaring of deskundigheid te delen, hetzij bij het burgerberaad als de deelnemers daar gebruik van willen maken of indien de media input wensen van buiten het burgerberaad.

Voorbeeld:

Vragen insturen

Via de website kun je ook vragen insturen met de wens dat deze besproken worden in het burgerberaad. Het doel is dat we een vraag per dag gaan uitlichten waar de deelnemers vervolgens voor kunnen kiezen om daar iets mee te doen. De uitkomsten zullen dan op de website gepubliceerd worden. Deze vragen worden in het forum geplaatst. Als deze niet tijdens het beraad behandeld worden kan de gemeenschap deze online wellicht verder helpen.

Offline

In aanloop naar de week van 'Fryslân vrij van geldstress' en tijdens deze week willen we zo breed mogelijk communiceren over het burgerberaad en wanneer deze plaatsvindt.

Posters en buitenreclame

Deze middelen zullen vooral gericht zijn op het enthousiasmeren over het burgerberaad ansich en de ingelote burgers over te halen om ook daadwerkelijk mee te doen en zich in te schrijven. Hiervoor gebruiken we billboards langs de weg, posters en flyers verspreid door de provincie via onze partners zoals Doarpswurk, de provincie, gemeenten en andere instellingen. Boodschap: Ben jij ingeloot voor het Friese Burgerberaad? - *'Fryslân vrij van geldstress' | Fryslân frij fan jildstress'*. Startdatum:

Meer informatie: www.friesburgerberaad.nl.

Uiteraard zal hier ook een uitleg op komen over het burgerberaad zodat het voor iedereen interessant is. We maken hiermee ook eventuele experts, ervaringsdeskundigen ed. nieuwsgierig.

Commercial

Op Omrop Fryslân willen we een korte spot laten draaien zowel op radio als tv over het eerste Friese burgerberaad. Daar komt onze boodschap kort in naar voren.

Fotografen en videograaf

Voor tijdens en na het burgerberaad willen we kwalitatief goed beeld gebruiken omdat we serieus genomen willen worden. Hiervoor zullen we dan ook een budget reserveren.

Pers

De media zowel lokaal als regionaal is van groot belang. We willen graag dat het burgerberaad goed uitgelegd wordt zodat burgers begrijpen wat een burgerberaad is en wat de impact kan zijn. Vervolgens willen we graag het onderwerp laden.

'Voorheen' was de pers vooral gericht op persbericht schrijven en versturen. Tegenwoordig wordt veel meer waarde gehecht aan het bouwen van relaties en het maken van verhalen. Dit wil niet zeggen dat je sturend bent in wat de pers schrijft, maar we betrekken ze eerder in het proces. Bij de ontwikkeling van het burgerberaad, de totstandkoming en in overleg met deelnemers nodig we ze uit bij bijzondere momenten of dragen we experts aan. We dragen een mix van ingrediënten aan en de journalist maakt zelf zijn soep. Allemaal om het verhaal op te laten tekenen door journalisten, want als het in de krant staat, op de radio is geweest of op tv te zien is, dan is het waar! De 'reguliere' media worden nog altijd gezien als een betrouwbare bron.

Pakweg 1 op de 7 Nederlanders vindt dat je het nieuws niet zomaar kunt vertrouwen. In 2021 had 9 procent van de Nederlanders weinig tot geen vertrouwen in de media, in december 2022 was dat 12 procent en in juni 2023 is dit opgelopen tot 14 procent. 'Als we kijken naar de andere landen, staan we met 53 procent vertrouwen in de media nog steeds bovenaan', zegt directeur Peter-Paul Verheggen van Motivaction, 'maar het neemt wel af.

Dit vergt wel meer tijd en energie, vooral in het begin, maar uiteindelijk werpt het zijn vruchten af. Het is voor de journalisten veel leuker als ze ergens zelf naartoe kunnen en een artikel schrijven op basis van gesprekken en ervaringen.

Belangrijke tip: vraag altijd of je het artikel voor publicatie mag lezen, vermeld daarbij dat het gaat om de feiten te checken en niet om je mening te geven over het artikel. Dat laatste kan je relatie met een journalist behoorlijk verpesten. Je kunt bij het checken op feiten, dus ook geen mening geven over de inhoud.

Natuurlijk hebben niet alle redacties hier tijd voor, huis aan huis kranten en dorps -en wijkkranten ontvangen juist weer liever een kant en klaar bericht met een goede foto. Hierbij moet bedacht worden dat het bericht vaak één op één gepubliceerd wordt. We schrijven het bericht dus al voor de lezer en eindigen onder het bericht met een 'noot voor de redactie'. In plaats van dat we het bericht voor de redactie schrijven.

Een complete perslijst is ook fijn of werken met iemand die deze al opgebouwd heeft. Het is raadzaam om deze op te delen in categorieën: regionale media, lokale media en zeer lokale media (wijkkrant, dorpskrant). Deze lijst aanvullen met meer specifieke media zoals kerkbladen, magazines (Margriet, Hapiness, Linda ed.) Elke keer als er pers benaderd wordt, kijken we naar welk verhaal past bij welke pers. Vervolgens wordt er nagedacht over welke verhalen er te vertellen zijn en koppelen we dit aan het juiste medium.

Begroting communicatie

Activiteit	Bedrag
Video van gehele Burgerberaad 5 dagen filmen	1500
Fotografie gemiddeld 10 dagen flexibel in te zetten	2000
Website	7.500
Ontwikkelen middelen campagnes inclusief drukwerk	2.500
teksten	uren FBI team
commercial ontwikkelen en uitzendtijd	3.000
buitenreclame verspreid door Fryslân	5.000
hostingkosten	500
nieuwsbrief systeem	500
onvoorzien	2500
Totaal	€ 25.000

Planning

Hieronder een planning er van uit gaande dat de eerste zaterdag van het burgerberaad plaatsvindt op 26 januari 2025.

Werkzaamheden	Deadline	Wie	Opmerking
offertes website opvragen en accorderen - inclusief vormgeving	september	FBI team	indicaties zie begroting
structuur website bepalen	september	communicatie	
Locatie bepalen	september	FBI - productie	samenwerking met NHL/Stenden
Offertes catering/locatie/voorzitter	september	FBI - productie	
teksten voor website, socials, persberichten en deelnemers maken	begin oktober	communicatie	
Teksten voor middelen uitwerken: posters, flyers, abri's	begin oktober	communicatie	
werkvormen vaststellen voor de zaterdagen	oktober	FBI team	
website klaar en online	oktober	communicatie	
Oproep gespreksleiders: via linkedin en netwerk. vacature op website	oktober/november	FBI/Communicatie	
Eerste persbericht met aankondiging van burgerberaad, persoonlijke benadering journalisten	begin november	communicatie	doel: burgerberaad ansich toelichten
Eerste intentieverklaringen ondertekenen, foto's maken	november	communicatie	
Oproep vrijwilligers: via social media en netwerk. vacature op website	november/december	FBI/Communicatie	
Themabijeenkomst burgerberaad	november	De Uitkijkmakers FBI	breed over burgerberaden en aankondigen burgerberaad en werkwijze
Commercial produceren	november	communicatie	
Themabijeenkomst geldstress	eind november	De Uitkijkmakers FBI	
Start loting	begin december	werkgroep loting	
Check alle randvoorwaarden	half december	FBI	locatie, catering, gespreksleiders, voorzitter, vrijwilligers etc.
Commercial uitzenden	januari	communicatie	
Posters, buitenreclame, flyers verspreiden	januari ruim voor eerste zaterdag	communicatie	
Uitnodigen pers en voorwaarden helder	januari	communicatie	vooraf duidelijke afspraken maken de veiligheid van de deelnemer gaat voor alles
Eerste zaterdag burgerberaad	25 januari	FBI	draaiboek zie bijlage
Foto Impressie op website	25 januari	communicatie	kunnen deelnemers als ze willen delen
berichtgeving media op website	25-28 januari	communicatie	

aanvullen poel met experts, ervaringsdeskundigen	januari/februari	FBI	met behulp van deelnemers en aanmeldingen via website
uitbreiden intentieverklaringen	januari/februari	FBI	nav positieve eerste burgerberaad
Tweede zaterdag burgerberaad	29 februari	FBI	draaiboek zie bijlage. vervolgens volgen zelfde acties.
acties zie hierboven			
Derde zaterdag burgerberaad	22 maart	FBI	draaiboek zie bijlage. vervolgens volgen dezelfde acties.
Vierde zaterdag burgerberaad	19 april	FBI	draaiboek zie bijlage. vervolgens volgen dezelfde acties.
Vijfde zaterdag uitkomsten burgerberaad	17 mei	FBI en deelnemers	interventie om de uitkomsten op een ludieke wijze te publiceren
Naslagwerk, foto's, video publiceren op website	17-20 mei	communicatie	
Uitkomsten opvolging check	mei juni	FBI	

Vakanties 2025

Kerstvakantie	21 december 2024 t/m 5 januari 2025
Voorjaarsvakantie	15 februari t/m 23 februari 2025
Meivakantie	26 april t/m 4 mei 2025
Zomervakantie	12 juli t/m 24 augustus 2025

Begroting & dekking

De begroting en dekking geven een verwacht beeld en zijn nog niet definitief vastgesteld. De subsidies worden op dit moment aangevraagd.

Een overzicht van de verwachte kosten voor het organiseren van het burgerberaad is hieronder weergegeven. Cateringkosten zijn op basis van 120 personen. Dit varieert omdat de workshopleiders en kennisdelers nog niet bekend zijn. Workshop- en kennisdelers zijn niet meegerekend met lunch.

Activiteit	Totale kosten
Loting	€ 3.000
Locatie	
Zaalhuur grote zaal	€ 1.500
Kleine zalen	€ 1.500
Audiovisuele ondersteuning en techniek	Incl.
Aankleding (bloemen, sfeer)	€ 200
Eten en drinken	
Koffie en thee	€ 4.800
Lunch	€ 7.200
Refreshments (frisdrank, water, etc.)	€ 2.400
Inhuur externe begeleiding	
Coördinatie & communicatie	€ 45.000
Gastvrouw/heer (vrijwilligers)	
Groepsbegeleider/dagvoorzitter	€ 4.000
Kennisdelers (4)	€ 2.000
Tekenaar	€ 3.900
Notulist (10)	€ 12.600
Gespreksleiders (vrijwilligers)	€ -
Muzikale begeleiding	€ 1.000
Workshopbegeleiders (4)	€ 2.000
Vergoeding deelnemers incl. reiskosten	€ 24.750
Communicatie - materiaal¹	€ 25.000
Onvoorzien (5%)	€ 8.521
BTW (21%)	€ 29.579
Totaal	€ 178.950
<i>Alle bedragen zijn inclusief BTW</i>	

¹ Overzicht specificatie communicatiekosten vind je in hoofdstuk communicatie

Dekking	
Organisatie	Bedrag
Provincie Fryslân	30.000
Oranjefonds	30.000
VSB fonds	30.000
Stichting DOEN	10.000
Rabobank	20.000
Europees	40.000
Gemeenten	20.000
Totaal	€ 180.000,-

Bijlagen

Bijlage 1: Intentieverklaring

Op (datum) vindt er in Fryslân een burgerberaad plaats over 'Fryslân vrij van geldstress'. Tijdens dit burgerberaad gaan 100 Friezen op vijf zaterdagen met elkaar in gesprek om plannen te maken voor een provincie zonder geldstress. Wat is daarvoor nodig? Wat kunnen burgers doen, wat kan de overheid doen en wat kunnen organisaties daarin bijdragen.

Waarom een burgerberaad over Fryslân vrij van geldstress?

Iedereen heeft recht op bestaanszekerheid: een bestaan met voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg en een buffer voor onverwachte uitgaven. Dit is nodig om mee te kunnen doen in de samenleving. Voor veel Nederlanders is dit niet vanzelfsprekend en ontstaan er problematische gevolgen op meerdere levensdomeinen. Bestaanszekerheid is een randvoorwaarde voor het welzijn van alle mensen.

Mensen met geldstress hebben te weinig mogelijkheden om volwaardig mee te doen in onze samenleving. Om armoede in Nederland te bestrijden, is het nodig dat het Rijk, gemeenten en andere partijen integraal samenwerken aan duurzame oplossingen. Nu is die rolverdeling diffuus door verschillende crises.

Hoofdvraag: Hoe zorgen we ervoor dat alle Friezen vrij zijn van geldstress

Onderliggende vraag:

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat alle inwoners van Fryslân toegang hebben tot basisvoorzieningen om zo gezond en onbezorgd mogelijk te leven?

De hoofdvraag raakt iedere inwoner en elke organisatie. Als iedereen vrij is van geldstress zou dat veel problemen oplossen en ruimte en lucht geven in de samenleving om te werken aan andere belangrijke vraagstukken.

Er is bij dit burgerberaad geen opdrachtgever met een vraagstuk, er zijn meerdere organisaties en belanghebbenden die behoefte hebben aan een oplossing van dit vraagstuk, namelijk iedere Fries, elke organisatie, iedere school en iedere andere belanghebbende. Door gezamenlijk een oplossingsrichting te zoeken kunnen meerdere belanghebbenden zich eigenaar voelen om de oplossingen te implementeren

Een burgerberaad en dan?

Uit het burgerberaad zullen grote en kleine ideeën ontstaan die bijdragen aan een provincie vrij van geldstress om deze projecten verder te helpen is elke Fries nodig. Door het ondertekenen van deze intentieverklaring geeft u aan dat daar waar mogelijk binnen de bestaande kaders, maar wellicht soms ook door deze aan te passen of te verbreden, aan de slag te gaan met de uitkomsten.

We weten nog niet wat de uitkomst is van dit burgerberaad, maar wat we wel weten is dat een burgerberaad zomaar voor verrassende en innovatieve ideeën kan zorgen! Door het tekenen van deze intentieverklaring laat uw gemeente, organisatie of instantie weten dat u positief staat

tegenover het burgerberaad en dat de deelnemers door u gehoord worden. U geeft aan dat u bereid bent om de ideeën die in dit beraad worden bedacht te ondersteunen of om deze uit te voeren daar waar mogelijk.

Door het ondertekenen van de intentieverklaring 'Fryslân vrij van geldstress' wil (naam organisatie) haar uiterste best doen om de uitkomsten van het burgerberaad dat plaatsvindt op (datum) te (plaats) te realiseren en zo het burgerberaad een plek te geven in het democratisch bestel.

(plaats, datum)

Namens (organisatie)

Naam

Bijlage 2: Draaiboek Burgerberaad

Algemene informatie

Op 25 januari organiseert FBI het eerste Friese Burgerberaad. Het evenement vindt plaats in Leeuwarden op de [NHL Stenden](#).

Organisatie:

FBI: Fries Burger Initiatief

Contactgegevens organisatie:

Functie:	Naam:
Initiatiefnemer	Riejanne Bouma
Projectleider	Tineke Helmers
Pers & communicatie	Wini Weidenaar

Contactgegevens bij calamiteiten:

Volgt

Website:

Event website. Volgt

Rollen Burgerberaad

Naam	Functie	taken
Riejanne Bouma	Coördinator	Coördinatie van organisatieteam op dag van uitvoer
Tineke Helmers	Coördinator	Coördinatie van organisatieteam op dag van uitvoer
Wini Weidenaar	Pers & Communicatie	Communicatie, woordvoerder, verslaglegging, website, social media.
minimaal 4	Gastheer/vrouw	ontvangst/welkom
minimaal 10	Gespreksleiders	dialogoog begeleiden
	Dagvoorzitter	programma bewaken, aan elkaar praten
	Energizers	Dag 2 – tijdens kennissessies de energie erin houden
?	Kennisdelers	experts, ervaringsdeskundigen op aanvraag van deelnemers
	Stenograaf	Tijdens kennisdeling en plenaire sessies verslag woord voor woord vastleggen.
	Tekenaar	Uitleg terugbrengen in een cartoon (tomke of marten de mus)
	Notulisten/typisten	Tijdens kleurgroep gesprekken vastleggen verslag (woord voor woord)
	Muzikale begeleiding/songwriters	
	Workshopbegeleiders werkvormen	Tijdens dag 3

Locatie

[Naam locatie]

[Adresgegevens]

[Contactgegevens]

Ruimtes:

- Te allen tijde gebruik kunnen maken van koffie, thee, refreshments, fris, flesje water, pot met snoepjes, oid.
- Het is belangrijk om altijd dezelfde locaties te kunnen gebruiken voor herkenbaarheid en veilig gevoel
- We richten ook een rustruimte / stilteruimte in, eventueel kunnen deelnemers hier een muziekje luisteren via oordopjes. En we richten een paar relaxhoeken in waar je op een relaxte manier kunt overleggen gedurende alle 5 dagen.
- Kleurengroepen checken elke keer bij de groep: wat heb je voor volgende keer nodig?

Opstellingen ruimtes dag 1

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	
Grote zaal - ochtend	Cirkelopstelling (kleine binnenring, grote buitenring)	99 pax	LED scherm of projectie scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Grote zaal – middag na lunch	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	
Zaal 2	Speeddate opstelling	99 pax	geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Rustruimte/stilteruimte		20 pax	

Opstellingen ruimtes dag 2

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	
Grote zaal - ochtend	Cirkelopstelling (kleine binnenring, grote buitenring)	99 pax	LED scherm of projectie scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Grote zaal – middag na lunch	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	
Subzalen	Cabaret of theater	NB	geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Rust-stilte ruimte		20 pax	

Opstellingen ruimtes dag 3

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	
Grote zaal - ochtend	Cirkelopstelling (kleine binnenring, grote buitenring)	99 pax	LED scherm of projectie scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Grote zaal – middag na lunch	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	
Subzalen	Cabaret of theater	NB	geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Rust-stilte ruimte		20 pax	

Opstellingen ruimtes dag 4

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	
Grote zaal	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	LED scherm of projectie scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Rust-stilteruimte		20 pax	

Aanvullende informatie over de locatie:

<i>Parkeren</i>	Er zijn X gratis parkeerplaatsen aanwezig voor de deur. Door de locatie worden X parkeerbegeleiders ingezet.
<i>Garderobe</i>	In de entree is een bewaakte garderobe aanwezig waar de gasten hun jassen en tassen kunnen achterlaten.
<i>Wifi</i>	Er is een wifi netwerk aanwezig. Wachtwoord: XXX.
<i>Toiletten</i>	Er zijn X toiletgroepen aanwezig op de locatie. Deze staan vermeld op de plattegrond.

Eten en Drinken

Ontvangst [09:00 uur – 09.30 uur]

Tijdens het ontvangstmoment kunnen de deelnemers koffie, thee en fruitwaters krijgen en staan er zoete lekkernijen op de statafels en koffiecorners.

Ochtendpauze [XX uur – XX uur]

Tijdens de ochtendpauze kunnen de gasten koffie, thee, fruitwaters en frisdranken verkrijgen en staan er koekjes op de statafels en koffiecorners. Tevens kunnen deelnemers handfruit krijgen.

Lunchpauze [13:00 uur – 13.45 uur]

Tijdens de lunchpauze serveert de locatie een belegde broodjes assortiment, welke wordt geserveerd op etagères. Dit is in een variatie van vlees, kaas en vegetarisch. Ook zijn er salades. De dranken worden aangevuld met melk, karnemelk en diverse vruchtensappen. Sobere maar goede maaltijd.

Middagpauze [XX uur – XX uur]

In de middagpauze kunnen de gasten Nespresso koffie, thee, fruitwaters en frisdranken verkrijgen en wordt er handfruit geserveerd.

Totale aantallen voor de catering: 110 personen

Allergieën en dieetwensen:

In het aanmeldformulier is aan de gasten gevraagd of zij allergieën of dieetwensen hebben. Deze voorkeuren zijn hieronder verzameld:

Naam gast	Allergie of dieetwens
Naam gast	Allergie of dieetwens

Dagplanning

Dag 1 – Kennismaken en omschrijven onderwerp 25 januari

Opstellingen ruimtes

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	stroompunten voor schermlopen
Grote zaal - ochtend	Cirkelopstelling (kleine binnenring, grote buitenring)	99 pax	LED scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Grote zaal – middag na lunch	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	
Zaal 2	Speeddate opstelling	99 pax	geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Ruimte/stilte ruimte		20 pax	

Tijdsplanning opbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
07:30	Aankomst organisatie bij locatie	Locatie	Organisatieteam
07:30	Draaiboek doornemen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten welkomstgedeelte - Klaarzetten grabbelton - Drie stroompunten - Prullenbakken - Tafels met rok, koffie en thee en koek - Bewegwijzering - Extra dagprogramma's neerleggen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten grote zaal - Cirkel opstelling (kleine binnenringen grote buitenring) - Grote beamer en presentatiescherm - Tegeltjes en pennen klaarleggen	Grote zaal	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten zaal 2	Zaal 2	Organisatie + locatie

	- Indeling met stoelen tegenover elkaar om te speeddaten		
08:30	Welkom en briefing	Grote zaal	Gast sprekers, gespreksbegeleiders, gastvrouw/gastheer, eventueel parkeer hosts
08:30	Technici aanwezig – technische doorloop	Grote zaal	Technici & organisatie

Tijdsplanning dag van uitvoering

Tijd	Actie	Waar	Wie
09:30	Ontvangst deelnemers - Koffie, thee en koek - Grabbelen kleur (groepsindeling)	Entree	Gastvrouw/heer
NB	Welkom en uitleg van de dag - Voorstellen gespreksleiders & gastvrouw/heer - Uitleg veiligheid in de groep, alles blijft hier - Vraag: wie wil meewerken voor eventuele mediavragen? Je kunt je later ook nog aanmelden bij (communicatie)	Grote zaal	Groepsbegeleider
NB	Toelichting op het onderwerp - Kort en ongekleurd via film	Grote zaal	
NB	Speeddate - Kennismaken met elkaar op het onderwerp in kleurengroepen. Er zijn 10 verschillende kleurengroepen met elk een gespreksleider.	Zaal 2	
NB	Terug in de cirkel - Schrijf of teken op een tegeltje wat is bijgebleven (de binnenring leest voor, buitenring luistert)	Grote zaal	
NB	Tegels opplakken op grote wand - En stickers plakken: welke vind je het meest passend?	Grote zaal	
13:00	Lunch	Entree of kantine	
13:45	Aanvang middagprogramma - Mededeling winnaar (keerpunt, worden een zij)	Grote zaal	
	Aan de slag in kleurengroepen - Uitpakken grabbeltonkleurgadget - Beantwoorden vraag: waar loop je warm voor?	Grote zaal	Deelnemers en gespreksleiders

	Sprekers & kennisdelers selecteren - Op groot scherm foto's laten zien met daarbij kort wat ze doen en waar het over gaat. (stemmen gaat per aantal handen, zijn het veel dan indelen als plenair spreker, zijn het weinig dan indelen voor spreker per groep.	Grote zaal	Deelnemers
16:00	Vooruitblik dag 2 en afsluiten dag 1 - Afsluiting met muziek? - Toelichten programma dag 2 - Warm bedankje van dagvoorzitter (of van iemand waarvan we het vooraf opgenomen hebben uit de doelgroep?)	Grote zaal	

Tijdsplanning afbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
16:30	Afbouw plenaire zaal - Stoelen opruimen	Grote zaal	Organisatie + locatie
16:30	Napraten, evaluatie van de dag	Ergens op locatie	Groepsbegeleider, procesbegeleiders, organisatie, gastvrouw/heer
17:00	Naar huis		

Dag 2 - De inhoud en kennissessies

Opstellingen ruimtes

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	
Grote zaal - ochtend	Cirkelopstelling (kleine binnenring, grote buitenring)	99 pax	LED scherm of projectie scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Grote zaal – middag na lunch	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	
Subzalen	Cabaret of theater	NB	geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Rust-stilteruimte		20 pax	

Tijdsplanning opbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
07:30	Aankomst organisatie bij locatie	Locatie	Organisatieteam
07:30	Draaiboek doornemen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten welkomstgedeelte - Drie stroompunten - Prullenbakken - Tafels met rok, koffie en thee en koek - Bewegwijzering - Extra dagprogramma's neerleggen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten grote zaal - Cirkel opstelling (kleine binnenringen grote buitenring) - Grote beamer en presentatiescherm	Grote zaal	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten sub zalen	Sub zalen	Organisatie + locatie
08:30	Welkom en briefing	Grote zaal	Gastspreekers/kennisdelers, gespreksbegeleiders,

			gastvrouw/gastheer, eventueel parkeer hosts
08:30	Technici aanwezig – technische doorloop	Grote zaal	Technici & organisatie

Tijdsplanning dag van uitvoering

Tijd	Actie	Waar	Wie
09:30	Ontvangst deelnemers - Koffie, thee en koek	Entree	Gastvrouw/heer
NB	Welkom en uitleg van de dag - Uitleg veiligheid in de groep, alles blijft hier - Vraag: wie wil meewerken voor stukje LC? In pauze? - Wrap-up dag 1 en toelichting dag 2 - Introduceren kennisdelers	Grote zaal	Groepsbegeleider
NB	Plenaire kennissessie(s) - Spreektijd en vraagtijd - Anonimiteit is heel belangrijk - Stenograaf en praatplaat tekenaar aanwezig - Afwisselen met humor en energizers!	Grote zaal	
NB	Deel kennissessie(s) - Spreektijd en vraagtijd - Notulisten aanwezig - Afwisselen met humor en energizers!	Subzalen	
13:00	Lunch	Entree of kantine	
13:45	Aanvang middagprogramma	Grote zaal	
	Aan de slag in kleurengroepen	Grote zaal	Deelnemers en gespreksleiders
NB	Keuze methodiek - Methodiek kiezen waarmee deelnemers aan de slag willen gaan. Waar wil je je mee bezig houden? Vergelijkbare methode via scherm en stemming als dag 1. Methodes zijn: vrije vorm, verrassing, acteren, tekenen, schrijven, digitalisering, toekomstkamer, natuur, etc.	Grote zaal	Deelnemers
16:00	Vooruitblik dag 3 en afsluiten dag 2 - Afsluiting met muziek? - Toelichten programma dag 3 - Warm bedankje van groepsbegeleider	Grote zaal	

--	--	--	--

Tijdsplanning afbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
16:30	Afbouw plenaire zaal - Stoelen opruimen	Grote zaal	Organisatie + locatie
16:30	Napraten, evaluatie van de dag	Ergens op locatie	Groepsbegeleider, procesbegeleiders, organisatie, gastvrouw/heer
17:00	Naar huis		

Dag 3 - De diepte in

Opstellingen ruimtes

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	
Grote zaal - ochtend	Cirkelopstelling (kleine binnenring, grote buitenring)	99 pax	LED scherm of projectie scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Grote zaal – middag na lunch	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	
Subzalen	Cabaret of theater	NB	geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Rust-stilteruimte		20 pax	

Tijdsplanning opbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
07:30	Aankomst organisatie bij locatie	Locatie	Organisatieteam
07:30	Draaiboek doornemen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten welkomstgedeelte - Drie stroompunten - Prullenbakken - Tafels met rok, koffie en thee en koek - Bewegwijzering - Extra dagprogramma's neerleggen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten grote zaal - Cirkel opstelling (kleine binnenringen grote buitenring) - Grote beamer en presentatiescherm	Grote zaal	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten sub zalen	Sub zalen	Organisatie + locatie
08:30	Welkom en briefing	Grote zaal	Workshopleiders, gespreksbegeleiders, gastvrouw/gastheer,

			eventueel parkeer hosts
08:30	Technici aanwezig – technische doorloop	Grote zaal	Technici & organisatie

Tijdsplanning dag van uitvoering

Tijd	Actie	Waar	Wie
09:30	Ontvangst deelnemers - Koffie, thee en koek	Entree	Gastvrouw/heer
NB	Welkom en uitleg van de dag - Uitleg veiligheid in de groep, alles blijft hier - Vraag: wie wil meewerken voor stukje LC? In pauze? - Wrap-up dag 2 en toelichting dag 3 - Introduceren workshopbegeleiders	Grote zaal	Groepsbegeleider
NB	Workshops (werkvormen) - Spreektijd en vraagtijd - Notulisten aanwezig - Afwisselen met humor en energizers!	Subzalen	
13:00	Lunch	Entree of kantine	
13:45	Aanvang middagprogramma	Grote zaal	
	Aan de slag in kleurengroepen - Rondje ervaringen - Van divergeren □ convergeren (hoe?) - Per kleur een eindresultaat opleveren	Grote zaal	Deelnemers en gespreksleiders
	Plenair terugkoppelen - Overeenkomsten en verschillen laten zien - Overeenkomsten waar mogelijk vaststellen als eerste opgeleverde resultaat?	Grote zaal	
NB	Keuze overhandigen uitkomsten - Bedenk aan wie je de uitkomsten zou willen overhandigen en hoe. Maak een top 3.	Grote zaal	Deelnemers
16:00	Vooruitblik dag 4 en afsluiten dag 3 - Afsluiting met muziek? - Toelichten programma dag 4 - Warm bedankje van groepsbegeleider	Grote zaal	

Tijdsplanning afbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
16:30	Afbouw plenaire zaal - Stoelen opruimen	Grote zaal	Organisatie + locatie
16:30	Napraten, evaluatie van de dag	Ergens op locatie	Groepsbegeleider, procesbegeleiders, organisatie, gastvrouw/heer
17:00	Naar huis		

Dag 4 - Richting besluitvorming

Opstellingen ruimtes

Zaal:	Opstelling:	Aantal personen:	Benodigde techniek:
Entree	Gezellige sfeer, thuis, knus, fijn)	120 pax	
Grote zaal	Dineropstelling – 10 ronde tafels, 11 stoelen om 9 tafels, 10 stoelen om 1 tafel.	109 pax	LED scherm of projectie scherm, HDMI aansluiting, stroompunt, geluidsinstallatie, handheld en headset microfoon.
Entree of kantine	Blokopstelling	120 pax	
Rust-stilteruimte		20 pax	

Tijdsplanning opbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
07:30	Aankomst organisatie bij locatie	Locatie	Organisatieteam
07:30	Draaiboek doornemen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten welkomstgedeelte - Drie stroompunten - Prullenbakken - Tafels met rok, koffie en thee en koek - Bewegwijzering - Extra dagprogramma's neerleggen	Entree	Organisatie + locatie
08:00	Inrichten grote zaal - Dineropstelling (kleurengroepen) - Grote beamer en presentatiescherm	Grote zaal	Organisatie + locatie
08:30	Welkom en briefing	Grote zaal	Workshopleiders, gespreksbegeleiders, gastvrouw/gastheer, eventueel parkeer hosts
08:30	Technici aanwezig – technische doorloop	Grote zaal	Technici & organisatie

Tijdsplanning dag van uitvoering

Tijd	Actie	Waar	Wie
09:30	Ontvangst deelnemers - Koffie, thee en koek	Entree	Gastvrouw/heer
NB	Welkom en uitleg van de dag - Uitleg veiligheid in de groep, alles blijft hier - Vraag: wie wil meewerken voor stukje LC? In pauze? - Wrap-up dag 3 en toelichting dag 4 - Introduceren workshopbegeleiders	Grote zaal	Groepsbegeleider
NB	Besluitvorming overeenkomsten - Overeenkomsten als een vuist besluiten - Feestmoment! Eerste opbrengst definitief	Grote zaal	
NB	Uitzonderingen per kleurengroep uitwerken	Grote zaal	
13:00	Lunch	Entree of kantine	
13:45	Aanvang middagprogramma	Grote zaal	
	Aan de slag in kleurengroepen - Uitzonderingen uitwerken - World café - Stemmen?	Grote zaal	Deelnemers en gespreksleiders
	Vragen beantwoorden: - Hoe zou je het doen als je het echt zelf zou moeten doen? - Hoe zou het er uit zien als je iemand een opdracht geeft?	Grote zaal	
	Plenair terugkoppelen	Grote zaal	
NB		Grote zaal	Deelnemers
16:00	Vooruitblik dag 5 en afsluiten dag 4 - Afsluiting met muziek? - Toelichten programma dag 5 - Wil je meelopen loop dan mee! (ook extern communiceren) - Warm bedankje van groepsbegeleider	Grote zaal	

Tijdsplanning afbouw

Tijd	Actie	Waar	Wie
16:30	Afbouw plenaire zaal - Stoelen opruimen	Grote zaal	Organisatie + locatie
16:30	Napraten, evaluatie van de dag	Ergens op locatie	Groepsbegeleider, procesbegeleiders, organisatie, gastvrouw/heer
17:00	Naar huis		

Dag 5 – Feestje en overhandiging

In externe communicatie de Mienskip uitnodigen om mee te lopen voor overhandiging. Wil je meelopen loop dan mee!

Bijlage 3: Dialoog

Als verschillende mensen met elkaar in contact komen en bepaalde ideeën bespreken, dan ontstaat er al snel discussie. Vaak zijn er dan enkelen aan het woord. Anderen dragen af en toe bij en sommigen zeggen eigenlijk geen woord. Bovendien lopen beeldvorming, oordeels vorming en besluitvorming in discussies vaak door elkaar. De ideeën van de mensen die het hardst roepen of die het best 'gebekt' zijn komen boven water, die van anderen komen maar deels of in het geheel niet aan de orde.

De dialoog onderscheidt zich van de discussie doordat de deelnemers luisteren naar ieders inbreng van ideeën en elkaar bevragen op de precieze bedoeling van die ideeën. De dialoog kenmerkt zich doordat de deelnemers vragen stellen als:

- hoe bedoel je dat precies?
- wat kun je er nog meer over vertellen?
- wat ik nog niet helemaal snap is... hoe moet ik dat precies zien?

Communicatie is de basis van een geslaagde samenleving. Luisteren is het meest fundamentele en tegelijkertijd meest ingewikkelde onderdeel van deze communicatie. We verwarren luisteren met horen en zeggen te 'luisteren', alleen maar om vervolgens te reageren met datgene wat we vooraf besloten hebben. We filteren datgene waar we ons onmiddellijk in herkennen en zetten de rest weg als onjuist, vreemd of op zijn best anders.

Doelvragen over een bepaald beeld of idee is dan ook erg belangrijk in een dialoog. Moedig daarom ook de andere jongeren aan om vragen te stellen aan degene die iets vertelt ter verduidelijking, zonder meteen met eigen meningen, ideeën of tegenwerpingen te komen.

Niet alle deelnemers zijn even enthousiast of extravert. Als gespreksbegeleider ben je een belangrijk onderdeel in het gesprek, door als het nodig is vragen te stellen en hierdoor de anderen aan te moedigen om vragen te stellen. Zie het als een onderzoek, hoe komen we achter wat iedereen denkt?

Rol tafelhost

- Hou het overzicht
- Het gesprek is aan tafel
- Domineer het gesprek niet, faciliteer, maar doe niet mee op inhoud (vertel dus niet je eigen ervaringen).
- Beweeg mee met de behoefte van de groep.
- Zorg dat iedereen meedoet
- Zorg voor een positieve en veilige sfeer
- Zorg voor een goede samenvatting op de flipover (probeer dit zoveel mogelijk door de deelnemers te laten doen, maar schrijf mee als dit niet gedaan wordt.).
- Luister naar elkaar, één persoon tegelijk aan het woord.
- Benoem indien nodig de dialoogregels als handvatten niet om ze op te leggen, wellicht bepaald de groep zelf wel regels die ze willen gebruiken.

Dialogoregels

- Vertel vanuit je eigen ervaringen. (gebruik “ik” i.p.v. “je”, “wij” of “zij”).
- Waardeer het verhaal van anderen, oordeel niet. Ieders bijdrage telt.
- Respecteer andere meningen. Je hoeft het niet eens te zijn, maar ga in gesprek, door vragen te stellen.
- Sta toe dat anderen tijd nemen om over een antwoord na te denken of dat het even stil is. Vraag als er iets niet duidelijk is.
- Mobiele telefoons op stil en niet in je hand of op tafel tijdens het gesprek.